

Tomasz Stolarczyk

Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczycy

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

Czterdzieści lat działalności łeczyckiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego (1977–2017)

W myśl własnego *Statutu* Towarzystwo Naukowe Płockie (TNP) krzewi i upowszechnia naukę, prowadzi i popiera badania naukowe oraz gromadzi materiały naukowe, w szczególności dotyczące Płocka i terenów związanych z regionem Mazowsza, w zakresie różnych gałęzi wiedzy¹. Czyni to również poprzez oddziały terenowe, takie jak na przykład w Łęczycy (TNP OŁ), którego historia (do 2017 r.) jest celem niniejszego artykułu – wydarzenia zostały przedstawione w kolejności chronologicznej.

Podstawowym źródłem do historii TNP OŁ są protokoły posiedzeń Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy, znajdujące się w Archiwum TNP OŁ oraz rękopiśmienne sprawozdania z działalności Oddziału w 2014, 2015 i 2016 r., a także wydawane drukiem sprawozdania z działalności TNP w danym roku². Pomocnym okazało się również krótkie sprawozdanie Marii Sęczkowskiej z działalności łeczyckiego Oddziału w latach 1977–2017 zamieszczone w „Notatkach Płockich”³. Wykorzystano również słownik biograficzny działaczy TNP w latach 1820–2020 pod redakcją Małgorzaty Kamińskiej⁴.

W dniu 8 grudnia 1977 r. o godz. 17.00 rozpoczęło się w łeczyckim Domu Kultury przy Al. 1 Maja 11 zebranie założycielskie Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy. Wzięło w nim udział 17 osób

¹ Statut (tekst jednolity), <http://www.tnp.org.pl/Statut2019.pdf>, 05.10.2021.

² Archiwum Towarzystwa Naukowego Płockiego. Oddział w Łęczycy (dalej: ATNP OŁ). Księga Protokołów Posiedzeń Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy (dalej: KPP OŁ), nr 1–4; Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w ... r. – zob. Bibliografia; *Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok...* – zob. Bibliografia.

³ M. Sęczkowska. *Działalność Oddziału TNP w Łęczycy w latach 1977–2017*, „Notatki Płockie” 2018, nr 2 (255), s. 36–38.

⁴ *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820–2020)*, pod red. M. Kamińskiej, Płock 2019.

z Łęczycy oraz 3 osoby z Zarządu TNP. Byli to Józef Retkowski, naczelnik m. Łęczycy, Mieczysław Cieniak, doc. dr Tadeusz Gałamon, mgr inż. Adam Harasin, mgr inż. Jan Jandrowicz, lek. med. Zdzisław Jabłkowski, Edward Kasprzycki, lek. med. Kazimierz Ladorudzki, ppłk w st. sp. Mieczysław Libera, mgr Alicja Łosińska, mgr Roman Łudczak, lek. med. Tadeusz Ślubowski, mgr Jan Stefan Romek, mgr inż. Bolesław Solarski, mgr Edward Stańczyk, mgr adw. Władysław Zarachowicz. Zarząd Główny TNP reprezentowali z kolei dr inż. Jakub Chojnacki, prezes TNP, dr wet. Tadeusz Chrostowski, mgr Franciszek Dorobek sekretarz generalny. Przewodniczącym TNP OŁ został W. Zarachowicz⁵.

W dniu 21 grudnia 1977 r. o godz. 9.00 w łączyckim Domu Kultury odbyło się pierwsze posiedzenie Zarządu TNP OŁ. Obecni byli na nim: mgr G. Borowska, M. Cieniak, J. Jandrowicz, A. Łosińska i W. Zarachowicz. Na wniosek W. Zarachowicza, przewodniczącego TNP OŁ na stanowisko wiceprzewodniczącego powołano Jana Jandrowicza, na stanowisko sekretarza Grażynę Borowską, na stanowisko skarbnika Alicję Łosińską na członka Zarządu Mieczysława Cieniaka⁶.

Na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 18 marca 1978 r. w składzie przewodniczący W. Zarachowicz, wiceprzewodniczący J. Jandrowicz, skarbnik A. Łosińska i M. Cieniak zajmowano się sprawą nowej siedziby TNP OŁ, którą miała zostać zabytkowa posesja (pow. 239 m²) przy ówczesnej ulicy Waryńskiego (dzisiaj Poznańskiej) 6, stanowiąca dotąd własność Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego w Łęczycy (najemcami tego budynku byli wówczas: państwo Szmit, Polski Komitet Pomocy Społecznej i Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Handlu Wewnętrznego – sklep obuwniczy). Zarząd podjął ostatecznie decyzję o zakupie tej nieruchomości. Uchwalono wówczas jednogłośnie zwrócić się do Zarządu TNP w Płocku, aby zgłosił na Walnym Zgromadzeniu wniosek o podjęcie uchwały w przedmiocie nabycia na siedzibę TNP OŁ nieruchomości przy ul. Waryńskiego (Poznańskiej) 6 od obecnego właściciela⁷. Na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu TNP OŁ w dniu 3 czerwca 1978 r. podjęto decyzję o przygotowaniu dokumentacji technicznej na przeprowadzenie kapitalnego remontu tegoż budynku. Miał ją opracować, w czynie społecznym, inż. architekt Henryk Jaworowski z Politechniki Łódzkiej⁸. Na Nadzwyczajnym Walnym

---

⁵ ATNP OŁ, Protokół 1/77, s. 1; M. Sęczkowska. op. cit., s. 36; T. Stolarczyk, *Zarachowicz Władysław (1913–1992)*, [w:] *Ludzie TNP...*, s. 215.

⁶ ATNP OŁ, KPP OŁ, nr 1; Protokół 2/77, s. 5.

⁷ ATNP OŁ, KPP OŁ, nr 1; Protokół 3/78, s. 6–7.

⁸ ATNP OŁ, Protokół 5/78, s. 15, 17.

Zgromadzeniu TNP OŁ w dniu 3 czerwca 1978 r. podjęto decyzję o nawiązaniu stałej współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Łęczyckiej i Muzeum w Łęczycy oraz z innymi stowarzyszeniami i instytucjami w Łęczycy dla wykonania celów statutowych⁹. Przewodniczący TNP OŁ poinformował wówczas też o wstąpieniu do Towarzystwa w ostatnim czasie kilkunastu naukowców z Łodzi¹⁰. Podjęto wówczas również decyzję o powiększeniu liczby członków Zarządu TNP OŁ z 5 do 7. W wyniku przeprowadzonych wyborów uzupełniających do Zarządu dokooptowano prof. dr. hab. Andrzeja Abramowicza, który został na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 23 października 1978 r. wybrany na drugiego wiceprzewodniczącego i doc. dr. hab. Tadeusza Gałamona, który został członkiem Zarządu TNP OŁ ds. kontaktów ze środowiskiem łódzkim¹¹.

Budynek przy ul. Waryńskiego 6 TNP OŁ ostatecznie nabył we wrześniu 1978 r.¹² Jednak początkowo władze łęczyckiego Oddziału napotkały trudności w zaadaptowaniu go na potrzeby TNP, gdyż architekt miejski nie zgodził się na potrzebny remont, ale ostatecznie zgodę wydał konserwator wojewódzki w Płocku¹³.

W dniach 26–27 marca 1979 r. TNP OŁ zorganizował swoją pierwszą sesję naukową *Środowisko naturalne i historyczne Łęczycy, jego przemiany i kierunki rozwoju z udziałem uczonych i praktyków z Warszawy, Łodzi, Płocka i Łęczycy*. Jej inicjatorem i autorem był doc. dr. hab. Tadeusz Poklewski-Koziełł z ówczesnego Zakładu Archeologii Polski Środkowej Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk w Łodzi. Swoje referaty wygłosili wówczas: T. Poklewski-Koziełł, który mówił o roli wód podziemnych i powierzchniowych w modyfikacji krajobrazu naturalnego Łęczycy, prof. Andrzej Nadolski o wczesnośredniowiecznej Łęczycy i jej zabytkach, dr inż. Jarosław Widawski o średniowiecznych zabytkach Łęczycy i możliwościach ich rewitalizacji, dr architektury Henryk Jaworowski o historycznych wartościach miasta Łęczycy i sugestjach ich rewitalizacji Włodzimierz Szafiński o walorach turystycznych Łęczycy i dr Tadeusz Kowalczyk o miejscu Łęczycy na mapie rozwoju województwa płockiego. Materiały z tej sesji zostały wydane staraniem TNP OŁ drukiem w 1987 r. Z kolei wnioski z tej sesji, opracowane przez powołaną na Sesji Komisję Wnioskową zostały uznane za wnioski TNP OŁ uchwałą Zarządu Oddziału z dnia 6 marca 1980 r., a następnie przedstawione wojewodzie płockiemu oraz wojewódzkiemu konserwatorowi

⁹ ATNP OŁ, Protokół 5/78, s. 14, 23.

¹⁰ ATNP OŁ, Protokół 5/78, s. 21.

¹¹ ATNP OŁ, Protokół 5/78, s. 23; Protokół 8/78, s. 30.

¹² ATNP OŁ, Protokół 7/78, s. 27.

¹³ ATNP OŁ, Protokół 8/78, s. 31; Protokół 6/79, s. 42–43.

zabytków, Wojewódzkiej Dyrekcji Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich, Wojewódzkiej Komisji Planowania w Płocku oraz przewodniczącemu Miejskiej Rady Narodowej Łęczycy i Naczelnikowi Miasta Łęczycy¹⁴.

Jesienią 1980 r. wiceprzewodniczący TNP OŁ J. Jandrowicz zaproponował sprzedaż budynku TNP przy ul. Waryńskiego 6 i udostępnienie na potrzeby Towarzystwa pomieszczeń zajmowanych wówczas przez Naczelną Organizację Techniczną przy Łęczyckich Zakładach Górniczych (ŁZG) motywując to ówczesną trudną sytuacją gospodarczą kraju. Jednak prezes TNP J. Chojnacki nie wyraził na to zgody¹⁵.

W 1984 r. TNP OŁ wspólnie z TMZŁ wydał książkę prof. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego pt. *Pieczęcie i herby miasta Łęczycy oraz Ziemi Łęczyckiej*¹⁶.

Na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 7 listopada 1986 r. funkcję sekretarza Oddziału, w miejsce G. Borowskiej, która ustąpiła z powodu choroby i zmiany miejsca zamieszkania, powierzył na czas do następnych wyborów mgr. inż. Stanisławowi Pawlakowi¹⁷. Także na tym posiedzeniu W. Zarachowicz i B. Solarski poinformowali Zarząd, że w dniu 12 listopada tegoż roku mieli spotkać się z doc. R. Rosinem w sprawie planowanej monografii miasta Łęczycy. Prace nad tą książką podjęli wspólnie w 1987 r. TNP OŁ i TMZŁ. Wybrano wówczas jej redaktora naczelnego, ustalono treść i układ wewnętrzny książki, pozyskano autorów. Przewodniczący W. Zarachowicz wystarał się wówczas również o środki finansowe na monografię¹⁸.

W listopadzie 1989 r. zakończyły się ostatecznie prace remontowo-montażowe w siedzibie TNP OŁ przy ul. Waryńskiego 6 w Łęczycy¹⁹. Na początku 1990 r. TNP OŁ wynajął Muzeum w Łęczycy na 10 lat pomieszczenia na parterze i II piętrze (2/3 budynku), zatrzymując dla Oddziału lokale I piętra wraz z salą konferencyjną²⁰.

Na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 19 grudnia 1990 r. W. Zarachowicz poinformował o zamiarze rezygnacji z funkcji przewodniczącego ze względu na wiek 73 lat oraz podjęcia się opracowania do monografii Łęczycy rozdziału poświęconego miastu w okresie okupacji hitlerowskiej. Wówczas

¹⁴ ATNP OŁ, Protokół 3/80, s. 52; *Środowisko naturalne i historyczne Łęczycy, jego przemiany i kierunki rozwoju. Sesja naukowa, Łęczycza, dnia 26 i 27 marca 1979 r., Łęczycza 1987.*

¹⁵ ATNP OŁ, Protokół 5/80, s. 57.

¹⁶ M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

¹⁷ ATNP OŁ, Protokół 3/86, s. 94.

¹⁸ ATNP OŁ, Protokół 3/86, s. 95; T. Stolarczyk, *Zarachowicz Władysław (1913–1992)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820–2020)*, pod red. M. Kamińskiej, Płock 2019, s. 216.

¹⁹ ATNP OŁ, Protokół 6/1989, s. 143.

²⁰ T. Stolarczyk, *Zarachowicz Władysław...*, s. 216.

sekretarz Oddziału S. Pawlak poinformował Zarząd, że na kandydata na nowego przewodniczącego widzi członka Zarządu TNP OŁ i prezesa TMZŁ B. Solarskiego²¹. Ostatecznie na Walnym Zebraniu TNP OŁ w dniu 15 stycznia 1991 r. nowym przewodniczącym został właśnie B. Solarski, I wiceprzewodniczącym Mirosław Pisarkiewicz, II wiceprzewodniczącym Krzysztof Gowin, sekretarzem ponownie Stanisław Pawlak, skarbnikiem Alicja Łosińska²².

W budynku TNP OŁ wynajęto dodatkowo pomieszczenia Związkowi Kombatanatów i Byłych Więźniów Politycznych (podobnie jak TMZŁ bezpłatnie)²³.

W dniu 8 czerwca 1992 r. odbyło się uroczyste, przy udziale najwyższych władz TNP na czele z prezesem J. Chojnackim, otwarcie Sali Konferencyjnej TNP OŁ w nowej siedzibie Towarzystwa przy ul. Poznańskiej 6 w Łęczycy. Na początku tej uroczystości przewodniczący Oddziału B. Solarski podziękował wszystkim zaangażowanym w remont kamienicy. Następnie prezes J. Chojnacki wygłosił okolicznościowe przemówienie i wręczył podarunki TNP OŁ. W dalszej kolejności miały miejsce przemówienia innych gości oraz prezentacja wystawy fotografii dawnej Łęczycy, przygotowanej przez Z. Kowalczyka i pracowników Muzeum w Łęczycy: dyrektora K. Gowina i Jacka Zduńczyka. Następnie K. Gowin wygłosił odczyt o Komitecie Obywatelskim w Łęczycy w 1918 r. Spotkanie zakończyła lampka szampana i dyskusja²⁴.

W dniu 19 października 1992 r. odbyło się posiedzenie połączonych Zarządów TNP OŁ i TMZŁ. Zwołano je na wniosek członka TMZŁ mgr. inż. Zbigniewa Tokarza b. burmistrza Łęczycy i ówczesnego zastępcy kierownika Urzędu Rejonowego w Łęczycy. W posiedzeniu wziął udział także Stefan Zazoniuk, kierownik Urzędu Rejonowego. Odczytano listy radnych Miasta Łęczycy, radnych Gminy Łęczycy do ministra Jana Marii Rokity i wojewody płockiego, podnoszące nieprawidłowości, jakich miał dopuścić się Z. Tokarz w czasie sprawowania urzędu burmistrza. Po wyjaśnieniach S. Zazoniuka i dyskusji zebrani upoważnili czteroosobowy zespół do przygotowania listu do wojewody płockiego z zajęтым przez Zarządy obu Towarzystw stanowiskiem – uznały one za bezzasadne zarzuty radnych wobec Z. Tokarza. W skład zespołu weszli Władysław Wieszczyk, K. Gowin, A. Łosicka, M. Pisarkiewicz²⁵.

W dniu 29 października 1992 r. zmarł W. Zarachowicz, pierwszy przewodniczący TNP OŁ w latach 1977–1991²⁶. W dniu 15 listopada 1993 r.

²¹ ATNP OŁ, Protokół 5/90, s. 158.

²² ATNP OŁ, Protokół 1/91, s. 163.

²³ ATNP OŁ, Protokół 5/90, s. 158.

²⁴ ATNP OŁ, Protokół 2/92, s. 174–175.

²⁵ ATNP OŁ, Protokół 3/92, s. 177.

²⁶ T. Stolarczyk, op. cit., s. 216.

odbyła się sesja naukowa poświęcona temu wielkiemu społecznikowi. Wzięli w niej udział i wygłosili referaty: B. SolarSKI *Życie i działalność Władysława Zarachowicza*, T. Poklewski-Kozieli *W. Zarachowicz jako mecenas nauki i kultury w Łęczycy* i Wanda Gniazdowska *Władysław Zarachowicz jako adwokat i członek Zrzeszenia Prawników Polskich*. W 1995 r. staraniem TNP OŁ wydano drukiem wspomniane referaty²⁷.

Na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 3 stycznia 1994 r. w związku ze śmiercią członka Oddziału prof. A. Nadolskiego oraz skreśleniem z listy członków p. Chmielowskiej i p. Szafińskiego postanowiono uzupełnić skład TNP OŁ o mgr. Krzysztofa Kwiatkowskiego, historyka, mgr Marię Sęczkowską, polonistkę, mgr Annę Dłużewską-Sobczak, dyrektor Muzeum w Łęczycy²⁸.

Na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 19 lutego 1996 r. podjęto decyzję, że w skład powołanego w dniu 6 grudnia 1995 r. Zespołu ds. Ochrony Zabytków pod przewodnictwem M. Pisarkiewicza mieli wejść z ramienia TMZŁ Otylia Kokocińska i Halina Miształ. Postanowiono wówczas również, że przedstawiciele obydwu Towarzystw przeprowadzą zbiórkę pieniędzy na renowację zabytkowych nagrobków na cmentarzu łączyckim i utworzenie lapidarium tamże²⁹.

W dniu 2 grudnia 1997 r. TNP OŁ obchodził uroczyste dwudziestolecie swojego istnienia. Z tej okazji zorganizowano sesję naukową *Kultura średniowiecznej Łęczycy*. Referaty wygłosili wówczas: prof. Aleksander Gieysztor *U podstaw kultury doby romańskiej w Polsce*, prof. A. Abramowicz *Stare i nowe w kulturze wczesnośredniowiecznej Łęczycy*, doc. R. Rosin *Rola kulturotwórcza Łęczycy do końca XVI w.*, prof. Stefan Krzysztof Kuczyński *Z dziejów kultury i obyczajowości rycerskiej w średniowiecznej Polsce*³⁰.

W 1998 r. w skład Zarządu TNP OŁ weszły następujące osoby: B. SolarSKI – przewodniczący, Henryk Wójcik – I zastępca przewodniczącego, S. Zazoniuk – II zastępca przewodniczącego, M. Sęczkowska – sekretarz, A. Łosińska – skarbnik, Apolonia Prasnowska – członek, Mirosława Żydek – członek i Hanna Pawłowska – członek³¹. W tymże roku Oddział wydał pracę A. Abramowicza i A. Gieysztor *Kultura średniowiecznej Łęczycy*³².

W dniu 18 lutego 1999 r. przedstawiciele TNP OŁ wzięli udział w obradach I Sejmiku Powiatowego „Łęczycy 2000”. W imieniu organizatorów

²⁷ ATNP OŁ, Protokół 1/94, s. 186; *Mec. Władysław Zarachowicz 1913–1992. Materiały z sesji naukowej 15.11.1993 r. w Łęczycy*, Łęczycy 1995.

²⁸ ATNP OŁ, Protokół 1/94, s.187.

²⁹ ATNP OŁ, Protokół 1/96, s. 220–221.

³⁰ ATNP OŁ, Protokół 10/97, s. 245–246.

³¹ ATNP OŁ, Protokół 4/98, s. 260.

³² M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

uczestników powitał przewodniczący B. Solarski³³. Z kolei w dniu 8 września 1999 r. TNP OŁ wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Łęczycy i TMZŁ zorganizował sesję wspomnieniową w 60. rocznicę Bitwy nad Bzurą³⁴.

W dniu 12 maja 2000 r. TNP OŁ wspólnie z TMZŁ zorganizował uroczystości poświęcone tysięcznej rocznicy Zjazdu Gnieźnińskiego połączone z sesją naukową *Tysięczna Rocznica Zjazdu Gnieźnińskiego: 1000 lat Kościoła w Łęczycy*. Uroczystości rozpoczęły się w Archikolegiacie Tumskiej przy współudziale duchowieństwa na czele z biskupem ordynariuszem łowickim Alojzym Orszulikiem. W kościele tumskim prof. T. Poklewski-Kozieł wygłosił prelekcję poświęconą historii tej świątyni. W czasie sesji swoje referaty wygłosili: prof. Jerzy Strzelczyk *Kościelne i polityczne postanowienia Zjazdu Gnieźnińskiego*, o. prof. Janusz Zbudniewek *Znaczenie misji i męczeństwa św. Wojciecha w Polsce*, prof. Zygmunt Świechowski *Wczesna architektura polska w rocznicę Zjazdu Gnieźnińskiego*. Po zakończonej sesji uczestnicy uroczystości udali się do Muzeum w Łęczycy w celu zwiedzenia wystawy pt. *Tysiąc lat kościoła w Łęczycy* przygotowanej specjalnie na tę okazję³⁵. Materiały poseyjne ukazały się drukiem w 2002 r. pt. *Pokłosie Zjazdu Gnieźnińskiego. O początkach Kościoła w Łęczycy. XXV-lecie łęczyckiego Oddziału TNP*³⁶

W tym też roku Oddział łęczycki wydał *Przewodnik po Łęczycy i regionie łęczyckim*³⁷.

W dniu 28 czerwca 2001 r. odbyła się uroczysta promocja książki: *Łęczycza. Monografia miasta do 1990 r.* pod redakcją R. Rosina, nad którą prace trwały od 1987 r. (zob. wyżej)³⁸. Książka ta w 2002 r. została uznana przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi (obecnie Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego) za najlepszą książkę 2001 r. o Ziemi Łódzkiej i otrzymała Złoty Ekslibris. Nagrodę odebrał w dniu 24 czerwca tegoż roku zastępca redaktora naczelnego przewodniczący TNP OŁ Bolesław Solarski³⁹. W tym samym roku TNP OŁ wydał drukiem publikację albumową *Piękno Ziemi Łęczyckiej. Album fotograficzny*⁴⁰.

³³ ATNP OŁ, Protokół 3/99, s. 263.

³⁴ ATNP OŁ, Protokół 12/1999.

³⁵ ATNP OŁ, Protokół z uroczystości z okazji 1000 lat Kościoła w Łęczycy, 12 maja 2000, s. 3–11.

³⁶ M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

³⁷ M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

³⁸ ATNP OŁ, Protokół 19.06.2001, s. 57; *Łęczycza. Monografia miasta do 1990 r.*, pod red. R. Rosina, Łęczycza 2001; M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

³⁹ ATNP OŁ, Protokół 16.05.2002., s. 78; M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

⁴⁰ M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

W dniu 23 kwietnia 2003 r. TNP OŁ wspólnie z TMZŁ zorganizował sesję naukową *Idealy św. Franciszka*⁴¹.

W 2003 r. TNP OŁ wydał przy współpracy historyków łódzkich suplement do monografii miasta Łęczycy z 2001 r. pt. *Łęczycza. Dzieje miasta w średniowieczu i w XX wieku. Suplement do monografii miasta*⁴². Jego promocja odbyła się w dniu 19 maja 2004 r. Wzięło w niej udział 60 gości, w tym 19 to młodzież z łączycki szkół. Zagaiła i przywitała gości O. Kokocińska, prezes TMZŁ, następnie oddała głos prof. J. Szymczakowi, który opowiedział o pracach nad suplementem. Opinie o książce wyrazili z kolei prof. Andrzej Tomczak, prof. Stanisław Marian Zajączkowski, o. prof. J. Zbudniewek i b. burmistrz Łęczycy J. Konieczny. Promocja zakończyła się wręczeniem dyplomów autorom rozdziałów oraz słowem od wydawców, które wygłosił B. Solarski⁴³. W tymże roku *Suplement* otrzymał Nagrodę Rektora Uniwersytetu Łódzkiego jako najlepsza książka naukowa. Część autorów została wyróżniona dyplomami⁴⁴.

W dniu 15 listopada 2004 r. TNP OŁ zorganizował sesję naukową poświęconą 90. rocznicy wybuchu I wojny światowej i 65. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Uczestniczyło w niej 200 osób (głównie młodzież szkolna). Referaty wygłosili wówczas: prof. Tadeusz Olejnik *Legiony Polskie 1914–1918. Działania militarne i rola polityczna*, prof. A. Tomczak *Bitwa Łódzka 1914 – co ją poprzedziło*, prof. Włodzimierz Kozłowski *37 PP im. Ziemi Łęczycyckiej. Powstanie i udział w Bitwie nad Bzurą*, dr Przemysław Olstowski *Wieluń – polska Guernica*⁴⁵.

W I kwartale 2005 r. TNP OŁ wydał ponownie *Przewodnik po Łęczycy i regionie Łęczyckim* (II wydanie). Uroczysta promocja odbyła się w dniu 19 maja 2005 r. Recenzje wygłosili prof. T. Poklewski-Kozieł i prof. A. Tomczak oraz wójt Gminy Piątek Krzysztof Lisiecki⁴⁶.

W dniu 26 września 2005 r. TNP OŁ zorganizował sesję naukową poświęconą rewolucji 1905–1907. Referaty wygłosili dr M. Chudzyński *Walka o język polski i swobody narodowe w okresie rewolucji 1905–1907 w powiecie łączyckim* oraz mgr Danuta Rychlewska *Rewolucja 1905–1907 w literaturze polskiej*⁴⁷.

⁴¹ ATNP OŁ, Protokół 23.04.2003, s. 106.

⁴² *Łęczycza. Dzieje miasta w średniowieczu i w XX wieku. Suplement do monografii miasta*, pod red. J. Szymczaka, Łęczycza–Łódź 2003.

⁴³ ATNP OŁ, Protokół 19.05.2004, s. 140–143.

⁴⁴ ATNP OŁ, Protokół 9.11.2004, s. 150; M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

⁴⁵ ATNP OŁ, Protokół 15.11.2004, s. 152–154.

⁴⁶ ATNP OŁ, Protokół 19.05.2005, s. 173–178; *Sprawozdanie ... 2005*, Płock 2006, s. 129 M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

⁴⁷ *Sprawozdanie... 2005*, s. 129.

W dniu 31 stycznia 2006 r. członkowie TNP OŁ otrzymali odznaczenia państwowe: A. Łosińska Złoty Krzyż Zasługi, Maria Żemigala Srebrny Krzyż Zasługi oraz Stanisław Cisak, Przemysław Marynowski, Stanisław Pawlak, Mirosław Pisarkiewicz, Apolonia Prasnowska, Maria Sęczkowska, Anna Dłużewska-Sobczak, Bolesław Solarski, Stanisław Wiciński, Henryk Wójcik i Mirosława Żydek odznaki Zasłużony dla Kultury Polskiej⁴⁸.

W lipcu 2006 r. TNP OŁ wydał książkę pt. *Z dziejów Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Łęczycy*⁴⁹. Jej promocja odbyła się we wrześniu tegoż roku⁵⁰.

W dniu 14 grudnia 2006 r. na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym TNP OŁ wybrano nowy Zarząd w składzie: B. Solarski – przewodniczący, A. Łosińska – skarbnik, M. Sęczkowska – sekretarz A. Prasnowska – członek Zarządu i Henryk Wójcik – członek Zarządu (nowy Statut TNP przewidywał tylko 5 członków Zarządu). Powołano również (po raz pierwszy) Komisję Wydawniczą w składzie: M. Żydek – przewodnicząca, S. Pawlak, dr Tomasz Stolarczyk, którą poszerzono w dniu 4 marca 2009 r. o Lucynę Sztompkę⁵¹.

W początkach 2007 r. narodził się pomysł wydawania periodyku „Rocznik Łęczycy”. Miały się znaleźć w nim rozprawy i artykuły naukowe, recenzje, sprawozdania z działalności TNP OŁ i inne informacje dotyczące Oddziału, miasta i powiatu, itp.⁵²

W dniu 28 listopada 2007 r. odbyły się obchody 30-lecia TNP OŁ. Wzięło w nich udział 70 osób z Łęczycy, ale także z Warszawy, Łodzi i Torunia. Uroczystości składały się z dwóch części: oficjalnej i sesji naukowej. Przewodniczący B. Solarski odczytał sprawozdanie z 30-lecia działalności łęczycyckiego Oddziału, następnie miało miejsce wystąpienie gości oraz wręczenie odznaczeń i wyróżnień zasłużonym członkom i sympatykom TNP. Prof. J. Szymczak zaprezentował ponadto książkę pt. *Bibliografia Królewskiego Miasta Łęczycy*, którą przygotował Tadeusz Grabarczyk z Uniwersytetu Łódzkiego. W trakcie Uroczystości nastąpiło także uroczyste nadanie Tytułów Honorowych Obywateli Łęczycy B. Solarskiemu i prof. H. Jaworowskiemu. W sesji naukowej, która była drugą częścią Jubileuszu TNP OŁ, zatytułowanej *Przeszłość dla przyszłości* referaty wygłosili: prof. H. Jaworowski *Kierunki rewitalizacji obszaru miasta lokacyjnego w Łęczycy*, mgr Marek Kolejwa *Proble-*

⁴⁸ *Sprawozdanie... 2005*, s. 131.

⁴⁹ *Z dziejów Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Łęczycy*, Łęczycy 2006.

⁵⁰ ATNP OŁ, Protokół 11.07.2006, s. 8–9; M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

⁵¹ ATNP OŁ, Protokół 14.12.2006, s. 23.

⁵² ATNP OŁ, Protokół 7.02.2007, s. 28.

matyka środowiska kulturowego gm. Łęczycza, mgr Stanisław Wiciński *Problematyka rewitalizacji pomników historii i spopularyzowanie wartości krajobrazowych gm. Góra Św. Małgorzaty* oraz mgr Janusz Warszawa *Program i projekt rewitalizacji zamku w Besiekierach na tle krajobrazu kulturowego gm. Grabów*. Wszystkie te referaty ukazały się w publikacji posesyjnej pt. *XXX-lecie Łęczyckiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego. Przeszłość dla przyszłości. Rewitalizacja Zabytków Łęczyckiego*⁵³.

W 2008 r. TNP OŁ przygotował III wydanie *Przewodnika po Łęczycy i regionie Łęczyckim* oraz książkę *Osiemnastowieczny ratusz w Łęczycy* autorstwa H. Jaworowskiego i T. Stolarczyka. Ich promocja odbyła się w dniu 3 grudnia 2008 r.⁵⁴

W dniu 23 września 2008 r. przedstawiciele Zarządu TNP OŁ, przy udziale władz miasta, przyjęli uczestników III Kongresu Mediewistów Polskich zorganizowanego w Łodzi przez Polskie Towarzystwo Historyczne i Uniwersytet Łódzki. Zapoznano gości z historią i zabytkami Łęczycy i Tumu⁵⁵.

W dniu 12 listopada 2008 r. TNP OŁ zorganizował sesję naukową dla uczczenia 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Referaty wygłosili prof. W. Kozłowski *U źródeł niepodległości* i dr Witold Jarno *Okręg Centralny Wojska Polskiego nr IV Łódź ze szczególnym uwzględnieniem Ziemi Łęczyckiej 1918–1919*⁵⁶.

W dniu 3 czerwca 2009 r. TNP OŁ zorganizował sesję naukową poświęconą 70. rocznicy Bitwy nad Bzurą⁵⁷.

W połowie 2009 r. TNP OŁ wydał 2 publikacje: *Bohaterowie Bitwy nad Bzurą w naszej pamięci* pod redakcją Tadeusza Poklewskiego-Kozieli oraz *Kopiarz konwentu łączyckiego Zakonu Kaznodziejów* opracowanego przez T. Stolarczyka. Promocja *Bohaterów...* odbyła się w dniu 11 września 2009 r., natomiast *Kopiarz...* w dniu 21 października tegoż roku⁵⁸.

W 2009 r. TNP sprzedało swoją kamienicę przy ul. Poznańskiej 6 w Łęczycy. Tym samym miejscowy Oddział Towarzystwa stracił swoją dotychczas

---

⁵³ ATNP OŁ, Protokół 28.11.2007, s. 56–59; *XXX-lecie Łęczyckiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego. Przeszłość dla przyszłości. Rewitalizacja Zabytków Łęczyckiego*. Łęczycza 2007.

⁵⁴ ATNP OŁ, Protokół 3.12.2008, s. 97–102; *Sprawozdanie... 2008*, s. 129–130; *Osiemnastowieczny ratusz w Łęczycy*, Łęczycza 2008.

⁵⁵ *Sprawozdanie... 2008*, s. 130.

⁵⁶ *Sprawozdanie... 2008*, s. 128.

⁵⁷ ATNP OŁ, Protokół 3.06.2009.

⁵⁸ ATNP OŁ, Protokół 6.06.2009, s. 123–124; 11.09.2009, s. 128–131; 21.10.2009, s. 134–136.

sową siedzibę. Pomieszczenia na potrzeby TNP OŁ wynajął wówczas łączycycki Oddział Archiwum Państwowego w Płocku (APŁ)⁵⁹.

Na posiedzeniu Zarządu TNP OŁ w dniu 5 lutego 2010 r. uzupełniono jego skład o M. Żydek, która zastąpiła zmarłą A. Prasnowską⁶⁰.

W 2010 r. TNP OŁ opublikował drugie wydanie *Piękna Ziemi Łęczyckiej. Album fotograficzny* pod redakcją B. Solarskiego, L. Sztompki i H. Wójcika. Jego promocja odbyła się w dniu 17 listopada 2010 r.⁶¹

W czasie zebrania sprawozdawczo-wyborczego w dniu 26 stycznia 2011 r. powołano nowy Zarząd TNP OŁ w składzie B. Solarski – przewodniczący, M. Sęczkowska – sekretarz, A. Łosińska – skarbnik, M. Żydek – członek Zarządu i H. Wójcik – członek Zarządu oraz Komisję Wydawniczą w składzie L. Sztompka – przewodnicząca (do 22 maja 2016 r.), S. Pawlak – członek, T. Stolarczyk – członek. W dniu 29 czerwca 2013 r. do Komisji Wydawniczej dołączyła J. Górską-Sieradzka, a 4 lutego 2015 r. A. Dłużewska-Sobczak⁶².

W 2011 r. TNP OŁ wydał 4 książki. Były to *Łęczycka fara. Kościół i parafia św. Andrzeja Apostoła w Łęczycy* pod redakcją J. Szymczaka, której promocja odbyła się w dniu 20 marca tegoż roku w kościele pw. św. Andrzeja Apostoła w Łęczycy oraz *Wiersze wybrane* autorstwa ks. Andrzeja Szymaniaka i M. Pi-sarkiewiczza, *Sylwetki dyrektorów Liceum Ogólnokształcącego w Łęczycy w latach 1906–1940* pióra L. Sztompki (promocja w dniu 7 października 2011 r.)⁶³.

W dniu 20 czerwca 2011 r. łączycycki Oddział zorganizował sesję naukową pt.: *Historia Żydów łęczyckich na przestrzeni wieków*. Swoje referaty wygłosili wówczas M. Sęczkowska *Żydzi łęczyccy w XVII w.*, prof. Tadeusz Nowak *Historia Żydów od X do końca XVI w.*, dr Hanka Żerek-Kleszcz *Żydzi łęczyccy w XVIII w.*, dr Jacek Walicki *Życie polityczne Żydów w Łęczycy do 1939 r.*, dr Adam Sitarek *Zagłada Żydów łęczyckich* oraz Andrzej Borucki, dyrektor Muzeum w Łęczycy *Prezentacja wystawy Muzeum w Łęczycy „Kamienie pamięci”*⁶⁴.

W 2012 r. TNP OŁ wydał kolejne 4 książki: *Historia Żydów łęczyckich na przestrzeni wieków* pod redakcją T. Grabarczyka, *Zapiski, wykopaliska, mapy. Źródła do dziejów Łęczycy*, pod redakcją M. Żemigały, *W kręgu średniowiecznego duchowieństwa łęczyckiego* autorstwa Anny Kowalskiej-Pietrzak oraz *Skrwawiona Bzura*⁶⁵.

⁵⁹ ATNP OŁ, Protokół 12 listopada 2009, s. 137.

⁶⁰ ATNP OŁ, Protokół 5.02.2010, s. 144.

⁶¹ ATNP OŁ, Protokół 17.11.2010; M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

⁶² ATNP OŁ, Protokół 26.01.2011, s. 175.

⁶³ ATNP OŁ, nr 4: Protokół 7.10.2011, s. 7–10; Protokół 15.12.2011, s. 12–17.

⁶⁴ ATNP OŁ, Protokół 20.06.2011, s. 191–193.

⁶⁵ ATNP OŁ, Protokół 29.02.2012, s. 28–29.

W dniu 25 kwietnia 2012 r. miała miejsce uroczystość jubileuszowa 35-lecia TNP OŁ, które z tej okazji zorganizowało sesję naukową pt. *Źródła do dziejów Łęczycy w zakresie historii, archeologii i kartografii*. W jej trakcie referaty wygłosili prof. J. Szymczak, prof. T. Poklewski-Kozieł i prof. A. Tomczak⁶⁶.

W 2013 r. TNP OŁ wydał książkę pt. *Nekropolie Łęczycy. Piękno ukryte w detalu* pod redakcją L. Sztompki, za którą Oddział otrzymał w 2014 r. Złoty Eklibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi w kategorii Najlepsze Wydawnictwa Albumowe Ziemi Łódzkiej (promocja odbyła się w dniu 14 lutego 2014 r.)⁶⁷.

W dniu 11 kwietnia tegoż roku TNP OŁ zorganizował sesję naukową pt. *150. rocznica Powstania Styczniowego*. Referaty wygłosili wówczas prof. dr hab. Jarosław Kita z UŁ *Powstanie Styczniowe – geneza, uwarunkowania*, prof. dr hab. T. Poklewski-Kozieł *Mój dziad powstaniec, żołnierz Powstania Styczniowego* i mgr S. Wiciński *Powstanie Styczniowe w Łęczycy*⁶⁸.

W dniu 21 marca 2014 r. powołano nowy Zarząd TNP OŁ w składzie B. Solarski – przewodniczący, M. Sęczkowska – sekretarz, A. Łosińska – skarbnik, M. Żydek – członek Zarządu i H. Wójcik – członek Zarządu⁶⁹.

W dniu 23 kwietnia 2014 r. TNP OŁ zorganizował sesję naukową pt. *Hallerczyki – walka – Niepodległość – pamięć*. Swoje referaty wygłosili wówczas Zbigniew Zagajewski, mgr Tomasz Kucharczyk z Muzeum w Łęczycy *Działalność Hallerczyków w pow. łączyckim*, B. Solarski *Działalność polityczna i wyzwolenie Kazimierza Solariego*, dr Tomasz Piekarski dyrektor Archiwum Państwowego w Płocku *Znaczenie Hallera w odzyskaniu niepodległości w 1918 r.*⁷⁰

Kolejną sesję naukową TNP OŁ w 2014 r. zorganizował w dniu 25 września. Jej tytuł brzmiał *Pradolina Warszawsko-Berlińska: Obszar Natura 2000*. Swoje referaty wygłosili wówczas prof. dr hab. Janusz Markowski *Pradolina Warszawsko-Berlińska w krajowym systemie przyrody*, dr Izabela Zając *Flora Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej*, prof. dr hab. Leszek Kucharski *Roślinność łąkowa i torfowiskowa obszaru 2000 PLH 10000G*, mgr Agnieszka Wojciechowska *Interesujące ptaki terenu OSO Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej PLB 100004*, dr Tomasz Janiszewski *Zmiany w awifaunie Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej w ciągu ostatniego półwiecza*. Przy okazji tej sesji otwarto wystawę fotografii Grzegorza

⁶⁶ ATNP OŁ, Protokół 25.04.2012, s. 33–38.

⁶⁷ ATNP OŁ, Protokół 14.02.2014, s. 97; *Sprawozdanie... 2013*, s. 135; M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

⁶⁸ ATNP OŁ, *Sprawozdanie z działalności O/TNP w Łęczycy w l. 2013–2017, Sprawozdania... 2013*, s. 133.

⁶⁹ ATNP OŁ, Protokół 21.03.2014, s. 110.

⁷⁰ ATNP OŁ, Protokół 23.04.2014, s. 115–116; *Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2014 r.*, s. 1.

Sawickiego pt.: *Czy znasz dolinę Bzury?* W 2015 r. została wydana książka z referatami z tejże sesji, a jej promocja odbyła się w dniu 16 września 2015 r.⁷¹

Z kolei w dniu 5 listopada tegoż roku łęczycki Oddział zorganizował sesję naukową pt. *Przed stu laty*. Referaty wygłosili: prof. dr hab. A. Tomczak *Legioniści Józefa Piłsudskiego na Ziemi Łęczyckiej*, dr T. Piekarski *Spółczesność zachodnich guberni Królestwa Polskiego wobec I wojny światowej*⁷².

W 2014 r. TNP OŁ wspólnie z Urzędem Gminy Ozorków i TMZŁ wydał książkę pt.: *Gmina Ozorków. Historia i współczesność* pod redakcją L. Sztompki, której promocja odbyła się w dniu 29 kwietnia tegoż roku w Domu Kultury w Leśmierzu⁷³.

W dniu 28 maja 2015 r. TNP OŁ, TMZŁ i Archiwum Państwowe w Płocku Oddział w Łęczycy (APP OŁ) zorganizowały sesję naukową z okazji 60. rocznicy powstania Łęczyckich Zakładów Górniczych (ŁZG). Odczyty wygłosili wówczas: B. Solarski *Działalność górnicza ŁZG w latach 1955–1992 i jej znaczenie dla miasta i regionu łęczyckiego* oraz Jan Chucki *Produkcja metalowa w latach 1968–1992*. APP OŁ zorganizowało przy tej okazji wystawę pt. *ŁZG w zasobie Archiwum w Łęczycy*. W czasie sesji odbyła się prezentacja multimedialna. Obecni wspominali swoją pracę i okolicznościowe wydarzenia⁷⁴.

W tym też roku z okazji 195-lecia TNP B. Solarski i H. Wójcik otrzymali dyplomy Marszałka Województwa Mazowieckiego, natomiast M. Żydek i M. Sęczkowska otrzymały dyplomy TNP⁷⁵.

W listopadzie 2015 r. TNP OŁ zorganizował sesję naukową pt. *Halofity – ginący świadek Ziemi Łęczyckiej*. Referaty wygłosili prof. dr hab. Leszek Kucharski *Roślinność sololubna w rejonie Łęczycy – zachodzące w niej zmiany, problemy z jej ochroną* i dr Dominika Kopeć *Szata roślinna słonych łąk w Pełczyskach i jej ochrona*⁷⁶.

W dniu 17 marca 2016 r. TNP OŁ zorganizował spotkanie wspomnieniowe, na którym B. Solarski wygłosił referat pt. *Martyrologia ludności polskiej na Kresach Wschodnich RP w latach 1939–1941*. Z kolei M. Sęczkowska zaprezentowała wystąpienie pt. *Historia życia Stanisławy Sosnowiec – na podstawie artykułu w książce Wiesława Adamczyka Kwiaty polskie na wygnaniu*. W dalszej części spotkania uczennice Liceum Ogólnokształcącego w Łęczycy odczytały

⁷¹ ATNP OŁ, Protokół 25.09.2014, s. 123–124; Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2014 r., s. 2; Protokół 15.09.2015, s. 143–146.

⁷² ATNP OŁ, Sprawozdanie z działalności O/TNP w Łęczycy w l. 2013–2017; Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2014 r., s. 2.

⁷³ ATNP OŁ, Protokół 29.04.2014, s. 117.

⁷⁴ ATNP OŁ, Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2015 r., s. 1.

⁷⁵ ATNP OŁ, Protokół styczeń 2016, s. 151–152.

⁷⁶ ATNP OŁ, Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2015 r., s. 4.

fragmenty wspomnień polskich dzieci wywiezionych przez NKWD na Sybir. Wspomnienia te są zamieszczone we wspomnianej książce W. Adamczyka⁷⁷.

Z kolei w dniu 1 listopada 2016 r. dr M. Żemigąła zastąpiła na stanowisku przewodniczącego Komisji Wydawniczej zmarłą L. Sztompkę⁷⁸.

W dniu 22 lipca 2016 r. APP rozwiązało umowę z TNP w sprawie najmu lokalu APP OŁ dla TNP OŁ, który musiał ponownie szukać nowej siedziby dla siebie. Decyzja APP spowodowała m.in. to, że zabrakło również miejsca na bibliotekę TNP, dlatego też Oddział zmuszony był rozdać część swojego księgozbioru. Ostatecznie jednak decyzją burmistrza Krzysztofa Lipińskiego z 28 października tegoż roku książki TNP OŁ miały być przechowywane przez dyrektora Jednostki Budżetowej Zieleń Miejska Arkadiusza Podawczyka⁷⁹.

W dniu 26 września 2016 r. TNP OŁ zorganizował sesję wspomnieniową w rocznicę śmierci prof. dr. hab. T. Poklewskiego-Koziell⁸⁰.

W dniu 11 maja 2017 r. TNP OŁ wspólnie z TMZŁ zorganizował wieczór wspomnień w rocznicę śmierci L. Sztompki⁸¹.

W dniu 21 września 2017 r. TNP OŁ zorganizował spotkanie wspomnieniowe pt.: *Harcerstwo w Łęczycy. Od skauta do harcerza*. Referaty wygłosili wówczas: M. Pisarkiewicz *Powiew ruchu skautowego i harcerstwa w Łęczycy*, B. Solarski *Konspiracyjna działalność łączyckich harcerzy*, Bolesław Majewski *Związek Harcerstwa Polskiego po 1945 r.*⁸²

W dniu 12 grudnia 2017 r. odbyła się uroczystość 40-lecia TNP OŁ. Wzięli w niej udział członkowie łączyckiego Oddziału, przedstawiciele władz samorządowych i inni zaproszeni goście. Zasłużeni członkowie otrzymali dyplomy TNP. Jubileusz uświetnił występ uczniów ze szkoły muzycznej w Łęczycy⁸³.

Podsumowanie

„Oddział TNP za swój cel przyjął badania przeszłości i terażniejszości Łęczycy i Ziemi Łęczyckiej. Realizację owych celów oparł na współpracy z pracownikami wyższych uczelni i instytutów naukowych w Łodzi, Płocku,

⁷⁷ ATNP OŁ, Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2016 r.

⁷⁸ ATNP OŁ, Działalność Oddziału TNP w Łęczycy w 2016 r., s. 1.

⁷⁹ ATNP OŁ, Działalność Oddziału TNP w Łęczycy w 2016 r., s. 2; *List dyrektora Archiwum Państwowego w Płocku z dnia 22 lipca 2016 r.*

⁸⁰ ATNP OŁ, Działalność Oddziału TNP w Łęczycy w 2016 r., s. 3; *Sprawozdanie...* 2017, s. 94.

⁸¹ *Sprawozdanie...* 2017.

⁸² ATNP OŁ, *Sprawozdanie 2013-2017; Sprawozdanie...* 2017, s. 94.

⁸³ ATNP OŁ, Protokół 12.12.2017, s. 195-197; *Sprawozdanie...* 2017, s. 94.

Toruniu i Warszawie, którzy jako członkowie Towarzystwa wnieśli swoją wiedzę i doświadczenie naukowe. Popularną formą stały się odczyty, sesje naukowe i rocznicowe, a ich tematyka dotyczyła aktualnych wydarzeń kulturalnych, historycznych, społeczno-politycznych i indywidualnych (np. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja, rocznica odzyskania niepodległości w 1918 r., Rok Sienkiewiczowski, rocznice śmierci członków TNP OŁ)⁸⁴. Referaty wygłaszali oprócz członków TNP OŁ także znakomici uczeni m.in. prof. dr hab. T. Poklewski-Kozieł, prof. dr hab. J. Szymczak, prof. dr hab. H. Jaworowski, prof. dr hab. A. Nadolski, prof. dr hab. K. Jażdżewski, prof. dr hab. A. Abramowicz, prof. dr hab. S.K. Kuczyński, prof. dr hab. Henryk Samsonowicz, dr hab., prof. UŁ T. Nowak, prof. dr hab. Z. Świączkowski i inni⁸⁵.

W latach 1977–2017 TNP OŁ wydał 40 publikacji książkowych. Były to pozycje zarówno broszurowe jak i *stricte* naukowe, z których wiele zyskało popularność także poza Łęczycą. Za niektóre spośród tych książek Oddział otrzymał cenne i prestiżowe nagrody: Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Józefa Piłsudskiego w Łodzi czy też Nagrodę Zespołową Stopnia Pierwszego Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Łódzkiego⁸⁶. Potwierdzeniem sukcesów wydawniczych TNP OŁ był fakt, że często jego członkowie proszeni byli do napisania, opracowania czy korekty tekstu⁸⁷.

Tak znaczące sukcesy naukowe i wydawnicze łeczyckiego Oddziału byłyby niemożliwe bez pełnego zaangażowania jego członków i sympatyków na czele z przewodniczącymi, którymi byli W. Zarachowicz (1977–1991) i B. Solarski (1991–2018) – dwaj wybitni łeczykanie, społecznicy, twórcy życia kulturalnego i naukowego w mieście.

Za swoją działalność społeczną i kulturalną członkowie TNP OŁ otrzymali wiele odznaczeń państwowych, resortowych, dyplomów i honorowych tytułów. I tak Honorowymi Obywatelami Miasta Łęczycy zostali: prof. dr hab. T. Poklewski-Kozieł, prof. dr hab. Henryk Jaworowski, mgr inż. B. Solarski, doc. dr R. Rosin, ks. Zbigniew Łuczak. Krzyże Oficerskie Orderu Odrodzenia Polski otrzymali: T. Poklewski-Kozieł, B. Solarski. Z kolei Złotymi Krzyżami Zasługi odznaczono dr M. Żemigałę, Wandę Puget-Paździor, M. Pisarkiewiczą, A. Łosińską, M. Żydek, L. Sztompkę, ks. Kazimierza Gorszwę. Srebrne Krzyże Zasługi otrzymali: dr M. Żemigała, dr T. Stolarczyk, L. Sztompka, J. Górską-Sieradzka, S. Pawlak, A. Łosińska. Odznaki

⁸⁴ M. Sęczkowska, op. cit., s. 36.

⁸⁵ Ibidem.

⁸⁶ Zob. wyżej.

⁸⁷ M. Sęczkowska, op. cit., s. 37.

Zasłużony dla Kultury Polskiej przyznano: S. Cisakowi, Przemysławowi Marynowskiemu, S. Pawlakowi, M. Pisarkiewiczowi, A. Prasnowskiej, M. Sęczkowskiej, A. Dłużewskiej-Sobczak, B. Solarowskiemu, Stanisławowi Wicińskiemu, H. Wójcikowi i M. Żydek (zob. wyżej). Dyplom Marszałka Województwa Mazowieckiego otrzymali: B. Solarowski, H. Wójcik. Listy gratulacyjne od Marszałka Województwa Mazowieckiego otrzymali: B. Solarowski, H. Wójcik, natomiast List gratulacyjny Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego L. Sztompka. Statuetki „Przyjaciel Łęczycy” przyznano L. Sztompce i M. Żydek. Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymał T. Poklewski-Koziół⁸⁸.

Pomimo wielu trudności i przeciwności losu, jak choćby kryzys społeczno-polityczno-gospodarczy w latach 70. i 80. XX w. (objawiający się również w nauce i kulturze) problemy finansowe towarzystw po 1989 r. czy utrata stałej siedziby, TNP OŁ godnie i efektywnie wypełnia zadania wynikające ze Statutu TNP, dbając o opisanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego swojej Małej Ojczyzny.

Bibliografia

Źródła i wydawnictwa źródłowe

Źródła rękopiśmienne

Archiwum Towarzystwa Naukowego Płockiego. Oddział w Łęczycy
Księga Protokołów Posiedzeń Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy, nr 1: 8.12.1977–11.05.2000; nr 2: 12.05.2000–31.01.2006; nr 3: 10.04.2006–27.09.2011; nr 4: 28.09.2011–25 I 2018

List dyrektora Archiwum Państwowego w Płocku z dnia 22 lipca 2016 r.

Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2014 r.

Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2015 r.

Sprawozdanie z działalności TNP w Łęczycy w 2016 r.

Sprawozdanie z działalności O/TNP w Łęczycy w l. 2013-2017

Statut (tekst jednolity), <http://www.tnp.org.pl/Statut2019.pdf>, 05.10.2021

Źródła drukowane i wydawnictwa źródłowe

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2005, Płock 2006.

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2008, Płock 2009.

---

⁸⁸ Ibidem, s. 38.

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2013, Płock 2014.

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego za rok 2017, Płock 2018.

Opracowania

Sęczkowska M., *Działalność Oddziału TNP w Łęczycy w latach 1977–2017*, „Notatki Płockie” 2018, nr 2 (255), s. 36–38.

Stolarczyk T., *Zarachowicz Władysław (1913–1992)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820–2020)*, pod red. M. Kamińskiej, Płock 2019, s. 213–216.

Abstrakt

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie 40-letniej historii łęczyckiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego (TNP OŁ). Podstawowym źródłem do historii TNP OŁ są protokoły posiedzeń Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy, znajdujące się w Archiwum TNP OŁ oraz rękopiśmienne sprawozdania z działalności Oddziału w 2014, 2015 i 2016 r., a także wydawane drukiem sprawozdania z działalności TNP w danym roku. Pomimo wielu trudności i przeciwności losu, jak choćby kryzys społeczno-polityczno-gospodarczy w latach 70. i 80. XX w. (objawiający się również w nauce i kulturze) problemy finansowe towarzystw po 1989 r. czy utrata stałej siedziby TNP OŁ godnie i efektywnie wypełnia zadania wynikające ze Statutu TNP, dbając o opisanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego swojej Małej Ojczyzny.

40-lecie TNP OŁ

166 Czterdzieści lat działalności łączyckiego oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego...

Delegacja TNP OŁ na Walnym Zgromadzeniu TNP 30.03.1978

Sesja Naukowa z okazji 60. rocznicy powstania Łęczyckich Zakładów Górniczych (ŁZG)
28.05.2015 r.

Zarząd TNP OŁ 1998–2002